

san wolonwulanan — nimòrò 74

awirili kalo — san 1978

bp:24 — bamakò (mali)

telefòn : 22104 — ccp : 0155

dòròmè 4

kibarudilalaw kuntigi : amadu ganyi kantè

Kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

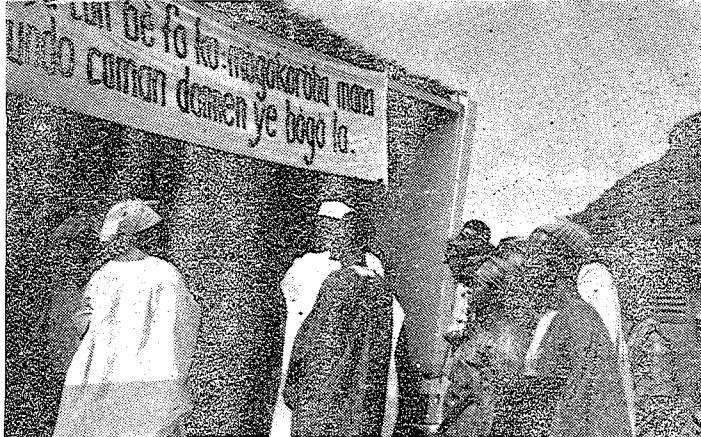
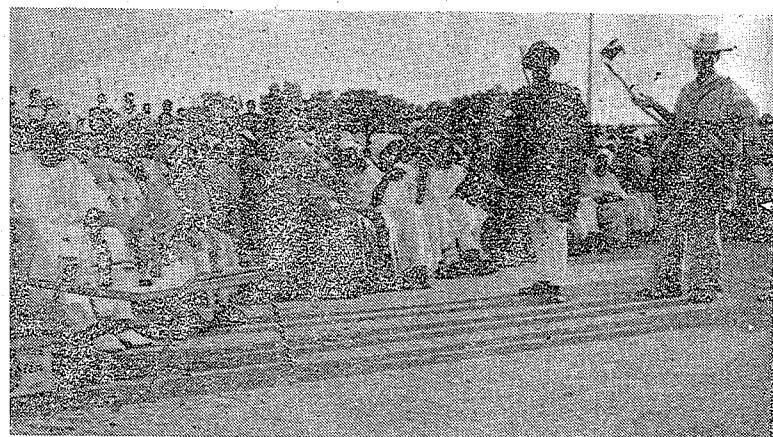
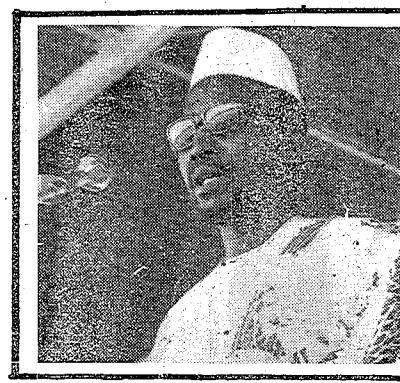
balikukalan ani kibaru sanyèlèma seli

k'a ta awirili kalo tile 7 na, fo k'a bila a tile 9 la,
balikukalan ani kibaru seli fila kèra nyògòn fè bamakò
kibaruso la.

balikukalan seli bè bèn sètanburu kalo tile 8 de ma
san o san. kibaru seli, o bè bèn marisi kalo tile 10 ma
san o san, a seli fila kèra nyògòn fè, walasa ka caman
bò musakaw la, ani kà degun nògòya. bawo, baliku-
kalan seli, o bè kè samiyè kònò waati la, min b'a sòrò,
baaraw bè sen na duguw kònò.

(a tò bè nyè 4 ni 5 la)

nin kibaru kònókow

nyè 2 ni nyè 3 :

jònkolonin kèle

nyè 4 ni nyè 5 :

kibaru ni balikukalan sanyèlèma seli

nyè 6 ni nyè 7 :

janto yèrè la kòrô ko ka nyi

nyè 8 :

kibaru kanubagaw kuma yòrò

Janto yèrè la...

kènèya kalan kèra fasa

kabini zanwuye kalo tile 13 san 1978, balikukalan sèriwusida mògò dòw
wulila, ka bò bamakò, ka taa kolokani mara la. u ni kolokani dògòtòròw
yè jamana yaala, ka yòrò dò nyini, ni balikukalanden kalannèn ka ca yòrò
min na, ni kalan bè se ka kè yen tile duuru kònò, kènèya matarafa cogow
kan.

o mògòw selen fasa, u ni fasakaw bennna a kan, k'a fò ko o kalan na se
ka kè fasa dugu kònò, k'a daminè zanwuye kalo tile 31, ka taa a bila
feburuye kalo tile 4 la san 1978.

(a tò bè nyè 6 ni nyè 7 la)

Peresidan Seku Ture ka taama
mali kònò nyè 8

kabinè sisòkò ka maana

jònkoloni

daga bonyè o bonyè datugulan b'a la

o don su sa, kalo bè tile tan nî naani na.
 a jèlen bè, ni miseli burunna, i b'a ta.
 mògò tè tunun mògò la.
 dibi ko t'a rò.
 silamakan nana daa monson ka kalikanbulon da la.
 a ye daa monson ka bulon kelen dayèlè,
 ka kelen wèrè dayèlè,
 ka wolonwula bée dayèlè n'a ka haya ye.
 ò, a taamana daa monson ka du kònò cèmancè fè.
 nyèba ka soda tè fili la.
 mògòw bè yen nin nò.
 mògò kèmè fila ni mògò biduuru jòlen bè ni jele-ninkala ye.

i y'a dòn, o tè yòrò fililen ye segu.
 ò, tònjònw sa,
 olu y'u to ka silamakan arido natò ye,
 tamaden kisè mugan ni tan b'a bolo,
 olu ko : pati, n'kòrò, nin ye jinè ye dèrè.
 nin tè an dò ye.
 u ko : n'kòrò, i y'a dòn,
 mògò min bè se ka wuli dugutilama in na,
 ka na don bakòrò monson ka nyèba kan,
 è, o tè mògò ye dè, o ye jinè ye.
 n'kòrò, an ka sira bila nin nyè.
 ò, tònjònw tora, u bè warawara kelen kelen,
 u bè don bulonw kònò.
 u bè taa u dogo bulon furancèw la.

silamakan arido donna.
 a donna yòrò min na, a ye nyèba fo.
 nyèba ye a laminè.
 nyèba ko a bisimila.
 silamakan y'i jò.
 a ko : nyèba,
 a ko : n'na kun ye sigili ye.
 a ko : sanfèdalân ta, i ka o bila duguma.
 bilali da duguma, n'ka n'sigi.
 a ye bilali sama, k'a bò kalaka nyè nò la.
 a ye bilali da duguma.
 silamakan arido y'i sigi. a ko : nyèba, na.
 nyèba nana.

a ko : i sen fila sèenè.
 a ye a sen fila sèenè.
 silamakan arido y'a kun ta,
 a y'a da nyèba sen kan.
 a y'a ka juru kelen,
 sii kelen de tun b'a bolo,
 a ye juru kelen da a disi la.
 a b'a ka sii kelen fò,
 a bè masala,

a kun dalen bè nyèba sen kan,
 a bè baro la segu.
 ò, ni nyèba kònò ganna,
 nyèba mana ban baro la,
 silamakan bè nyèba nyininka :
 è, nyèba, mun kèra, i tè kuma fò la ?
 è, a b'a fò : silamakan, n'kònò gannen don.
 ne bèna kè cogo min, ani e,

an bèna kè cogo min na segu sini sògòma,
 o de bè ka n'kònò gan.
 n'i y'a ye, n'bè da jè i ka kuma na,
 o sababu de don.
 è, a ko : kuma, nyèba, foyi t'i la,
 foyi tè i nòfèmògò la.
 baro min ka di i ye, a kè ten.
 ò, silamakan arido, a b'a ka juru kelen fò.
 a bè ka nkèlènso yèlèn.
 an ko o de ma :

segu mògò,
 ani nègètugumògò,
 mògò nyumannin fin, mògò nyumannin jè,
 kòrò tè mògò sigi,
 ni ciyabaga tè.

ò, u tora o baro de la, fo su jamanna.
 u bè masala.
 u tora o baro de la, fo dononw kasira.
 u bè masala.
 ò, donon kan nyè filanan sa,
 nyèba de ko a ma,
 a ko : silamakan,

kibaru kanubagaw kuma yòrò

tulo geren saba

nin kèra muso dò ye. a tulo tun gerennen don; hali a tun tè kaba pèrèn kan mèn samiyè fè. sògòma o sògòma, a b'a den siri a kò la, ka taa ci kè a ka foro la.

don dò la, k'a to cikè la, cè dò nana se a ma. o fana tulo gerennen, i n'a fò, muso in cogo. a bè k'a ka sagaw nyini. o cè k'a ma :

- n'ka sagaw bòra. u ma tèmèn yan wa ? kelen bè a rò, a bè segelen a kò fè sen kan. ni i ye n'ka baganw yòrò fò n'ye, n'b'o di i ma.

muso ma fosi mèn. a ma fosi faamu. a hakili la ko cè y'a nyininka a ka foro dan na. a y'a bolo sin cè ye ko :

- ne ka foro bè taa fo yan fè. o kò fè ta, o ye n'tonyògòn ta ye.

cè ye muso bolo sinnen ye minkè, a kèra o nyè na ko muso bè k'a ka baganw yòrò jira a la. a taara o yòrò fè, ka taa a sòrò, a ka baganw bè dumuni la bin tu dò kò fè. a nisondiyalen, a y'a ka saga segelentò in minè, ka na muso yòrò; ka saga segelentò sin a la, ko :

- i ye yòrò min jira n'na, n'taara yen. n'ye n'ka bagan sòrò yen. ne fun ko n'bè saga min di i ma, o filè nin ye.

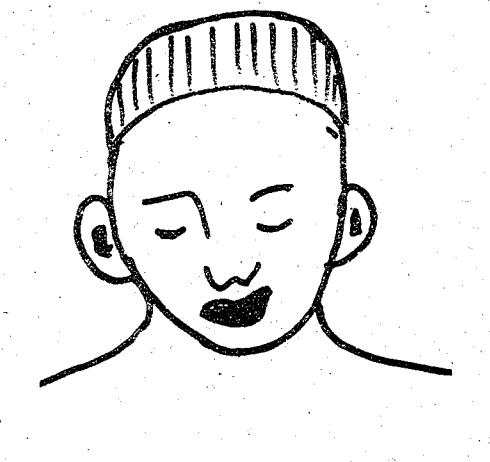
muso ye saga lajè. a y'a ye a bè segelen minkè, a kèra a kònò ko cè ko a y'a ka saga jogin. a dimina, k'i kan to :

- e bè se k'a fò cogo di ko ne y'i ka saga jogin ? ne yèrè ma e ka baganw ye. n'i ye nkalon da n'na, ne na se n'ta kè cogo la. an ka taa dugutigi yòrò.

cè kèlen ka muso diminen ye, a kèra a kònò ko muso bannen don saga segelentò la, ko fo kènèbagatò dò. a fana dimina, k'i pèrèn, ko : - n'tun ye nin saga in de layidu ta i ye. dò wèrè tun ko tè. ni o ma diya e ye, an ka taa dugutigi yòrò. an ka taa sariyatigèso la.

u taara sariyatigèso la nyògòn fè. k'u to sira fè, u bè k'u jaman ja-man, si tè si ta faamu.

u sera dugutigi ka yòrò la. o bè kiritigè kè jirisunba dò suma na mò-gòw cè la. a ko nalen kuraw ma :

- a' y'a' ta nyèfò.

cè y'a daminè :

- ne tun bè ne ka sagaw nyini. ne ye nin muso in sòrò foro cikè la. ne y'a fò a ye ko n'a ye n'ka baganw taa yòrò jira n'na, n'bè saga kelen d'a ma, min bè segelen. n'ka sagaw dògolen tun bè yòrò min na, a y'i bolo sin o yòrò la. ne y'u sòrò yen. n'nana saga segelentò d'a ma. nka, a pèrènna, ka neniliw kè, ko n'ka saga kènèbagatò dò di a ma.

kèrè fè sigiw ko :

- dugutigi, a ka kan ka nyangi a ka nyèbaya kòsòn.

o kèlen, cè y'i makun. dugutigi. ko muso ma :

- a da b'i la.

muso ko :

- ne tun bè ka n'ka foro cikè, nin cè in nana n'nyininka n'ka foro dan yòrò la. ne ye n'bolo sin a yòrò la. a taara. o kò, a nana ni saga segelentò dò ye, ko ne de ye o jogin, k'a sòrò, ne tun ma hali a ka saga kelen ye ? ne bè se ka o dò jogin cogo di ?

kèrè fè sigiw ko :

- dugutigi, a ka kan ka nyangi a ka nkalon kòsòn.

dugutigi yèrè tulo gerennen don, i n'a fò, jiri kury. a ma fosi mèn, a ma fosi faamu kuma ninw na. a hakilila ko cè in ni muso in furulen don nyògòn ma. a kèlen ka den si-riilen ye muso kò la, a y'a miiri ko kèlè kèlen bè den nò fè. a y'i nyè munun cè fan fè, k'a fò o ye ko :

- nin kuma maloya t'e la ? nin den in y'e ta ye. a bòlen b'i fè yèrè. muso in mana fèn o fèn nyini i la wari ni dumuni la, o d'a ma. i kana nin se fila tugun.

nin kiri in lamèn yòrò la, jama bée yèlèla. kiri nin tigèra ten. du-gutigi ni kèlènyògòn fila si ma si ta fòlen faamu. seku funkara

kula

jònkoloni kèlè

e nalen don-kunkonyini kan de wa ?
 tari, e nalen bë ne dì saya ma ?
 a ko : ni mögò nana baro kè mögò yòrò,
 dononw kasira, e ma sòn taali ma,
 dononw kan nyè filanan ye nin ye,
 i ma sòn ka taa,
 silamakan, i ye n'kònò gan sa dèrè.
 i ye se ka bò sa.
 è, a ko : nyèba, an ka masala.
 bò tuma ma se fòlò.
 ò, donon kòrònin kan nyè sabanan sa,
 nyèba ko a ma,
 a ko : silamakan,
 yala, a bë kè cogo di ?
 è, a ko : nyèba, fara n'na.
 bònyògòn bë ne na.
 ni ne sira yòrò o yòrò,
 ne bònyògòn ye tilesyènnin ye.
 n'o ma bò,
 ne tè bò abada.
 fara n'na,
 n'ka n'ka baro kè.
 nyèba kasira.
 tònjònw tè se ka gèrè,
 nka, u bée y'a dòn, mögò bë so kònò.

ò, dugu jèra tuma min na sa,
 daa monson ka mugucilaw nana.
 garadi fin dèbè ni tan,
 o de ye marifa ye.
 o marifikala biduuru,
 o de bë na ci
 daa monson sisò dà la.
 o ye jitigi kununmugu ye.
 ò, n'a kununna sa,
 a ka jeliw b'a sènsè,
 tinyètigiba dantè
 ani jeli denmisènw,
 ka na a bila
 a sigi yòrò la,
 a ka bulon wolonwula kònò.
 u naña ka na a ka wolow da.
 nkònibara biduuru ani nkònì duuru y'i sigi.
 dìjì baraw nana,
 nkunansi baraw nana,
 jalaji baraw nana.
 u binna minfèn ni kònèn

dunan coolo,
 jatigi cisa,
 kulusi boma,
 ani nkaranka,
 jakumabò ani sègènji,
 fa kari ni manya,
 na sira fè,
 taa waa fè,
 kèlè kòrò ban ni kura ju tigè,
 kalifa jugu tabaga ni nala.

ò, daa monson,
 a muso kèmè fila,
 ani muso tan ni kelen,
 olu de nana sògòmada fè sa.
 dugujè o dugujè,
 u b'a sògòmadala fo.
 olu nana sògòmada fè.
 min mana na, o b'i nyòngiri :
 jitigi, i ni sògòma,
 kòri i ni hèrè sira ?
 o b'i wuli ka taa a ka so.
 min mana na, o b'i nyòngiri :
 jitigi, kòri i ni hèrè sira ?
 o bë taa a ka so.
 ò, a kèmè fila, a kelen kelen nana,
 ka a tò to kelen ye,
 n'o ye a ka baramuso mandi nyèba ye.
 ò, daa y'i sigilen kanto tònjònw cè la,

a ko : ne kònò ganna.
 a ko : ne ka nyèba,
 ale de tun bë ne ka muso bëe kòn yan,
 muso tun t'a kòn ne foli la.
 nka, bi sògòma in na, n'ma nyèba ye.
 n'ma a dòn, n'o ye kènèya ye dèrè.
 n'o tè, nyèba ma deli ka n'in nyògòn si kè dèrè.
 kabini n'y'a furu don min na,
 muso ma a kòn n'foli la.
 ò, nka, ne muso kèmè fila ni tan ni kelen naña bi,
 ka nyèba to.
 o ye baara ye,
 o ye n'kònò gan.
 daa monson ko,
 a ko : o ye n'kònò gan dèrè,
 n'ka tònjònw.

(a tò bë bò kibaru nataw kònò)

balikukalan ani kibaru sanyèlèma seli

sababu man dògò, janko sababu nyuman. o sababu nyuman de y'a kè, ni nyinan, kibaru ye san wòorò sòrò. ni sababu nyuman tun tè, kibaru ko tun bè dan san kelen dòròn ma, walima a tun tè san kelen yèrè sòrò. o sababu nyuman ye mògòw de ye, minw y'u sèbè don balikukalan ma, fo ka na se kibaru kalan ma.

kibaru min ye balikukalan dafalan ye, n'o ye san wòorò sòrò, f'o sanyèlèma seli ani balikukalan yèrè sanyèlèma seli ka kè nyògòn fè, o bè kibaru sabatili ani a nafa jira cogo bée la.

seli fila ninw kèli nyògòn fè nyinan, gòfèrènaman ka hukumu kònò, o bè caiman bò musakaw la, ani fana, o tè kè degunba ye, k'a d'a kan, balikukalan seli bè kè samiyè kònò waatiw la, minw b'a sòrò, baaraw bè sen na.

nyinan kò fè, balikukalan seli ani kibaru seli fila bëna kè nyògòn fè. nka, a seli fila bè kè kibaru de bange don na, ni o bè bën marisi kalo tile 10 ma san o san.

nyènajèw kun seli w la, o tè dò wèrè ye ka dusu kura don mògò kònò, k'a jira mògòw la ko gòfèrènaman sèbè de ye balikukalan ko ani kibaru ko ye, k'a jira fana ko bée kelen kelen ka kan k'u minè ni sèbè ye.

min ye nyinan seli nyènajèw ye, olu kèra u labènbagaw ani jama sago ye. mògòw cayara, bée bòra ni nisòndiya ani wasa ye. o y'a jira bée la ko balikukalan ani kibaru kalan sanga tè burun tugun, k'u tile tè bin abada. bawo, olu de bée laban, olu de ye an danbe nòoròlan ye, farafinna ani dinyè kònò.

a seli nyènajèw diya bòra jòn ani jòn na ? a bòra mali dowsow la fòlò, ka bantoma sanògò ani tumani kònè fara olu kan.

a diya bòra segu nasaraburufyélaw la, minw tògò dara bitòn na, ka mali dònkèla waraw, a fòlikèla waraw, ani a dònkilidala waraw, fara o kan.

a diya bòra kitakaw ani kolokanikaw la, minw nana tigasènè sèri-wusi tògò la, ka kalanjè, jate, yèrèkalan, hadamadenyakalan, ani

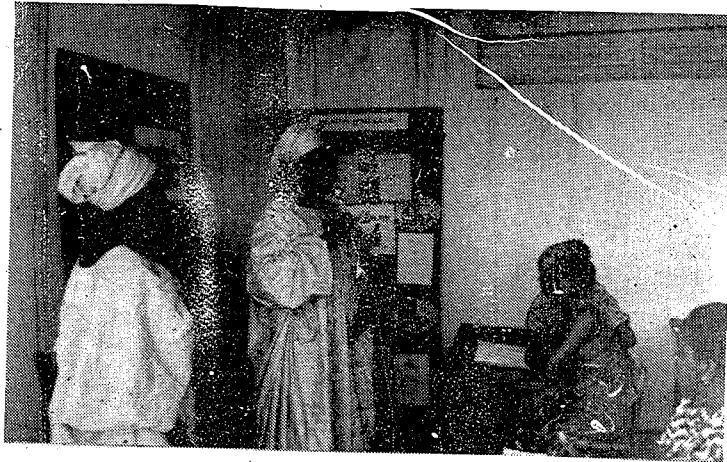
baarakalan kè konyuman jama nyè na, fo k'q nyè.

a diya bòra mali bamanankan jekulu bée la, olu minw tògò la, karamògò mamadu dukure ye dònnyia kalan kè mògòw nyè na, tile ani kalo nòorò minè kan, n'a bè fò bamanankan na ko "jakuma ye kalo minè".

a diya bòra musow la, minw y'u ka baaraw bila ka na kibaruso la, ka "musow ka kalan" kè bée nyè na, walasa bée k'a dòn ko mali musow cèsirilen don balikukalan ani kibaru kalan na.

nin nyènajèw diyabagaw bée kelen kelen ka kan kà fo. bawo, u si ma u tò to balikukalan ani kibaru seli in na bamakò. o de kòsòn, u bè fo yan kibaru kònò, mali jamanadenw bée tògò la. u bè fo komite ani gòfèrènaman tògò la. u bè fo kalan kow ani kunnafoni kow mìn-siriw tògò la, n'olu ye yetenankolonèli yusufu tarawele ye ani yaya bagayòkò. u bè fo mali balikukalansoba ani kibaru nyèmògòsoba tògò la.

amadu ganyi kantè
kibaru dilalaw kuntigi

kibaru kanubagaw kuma yòrò

tulo geren saba

nin kèra muso dò ye. a tulo tun gerennen don; hali a tun tè kaba pèrèn kan mèn samiyè fè. sògòma o sògòma, a b'a den siri a kò la, ka taa ci kè a ka foro la.

don dò la, k'a to cikè la, cè dò nana se a ma. o fana tulo gerennen, i n'a fò, muso in cogo.. a bè k'a ka sagaw nyini. o cè k'a ma :

- n'ka sagaw bòra. u ma tèmèn yan wa ? kelen bè a rò, a bè segelen a kò fè sen kan. ni i ye n'ka baganw yòrò fò n'ye, n'b'o di i ma.

muso ma fosi mèn. a ma fosi faamu. a hakili la ko cè y'a nyininka a ka foro dan na. a y'a bolo sin cè ye ko :

- ne ka foro bè taa fo yan fè. o kò fè ta, o ye n'tonyògòn ta ye.

cè ye muso bolo sinnen ye minkè, a kèra o nyè na ko muso bè k'a ka baganw yòrò jira a la. a taara o yòrò fè, ka taa a sòrò, a ka baganw bè dumuni la bin tu dò kò fè. a nisòndiyalen, a y'a ka saga segelentò in minè, ka na muso yòrò; ka saga segelentò sin a la, ko :

- i ye yòrò min jira n'na, n'taara yen. n'ye n'ka bagan sòrò yen. ne tun ko n'bè saga min di i ma, o filè nin ye.

muso ye saga lajè. a y'a ye a bè segelen minkè, a kèra a kònò ko cè ko a y'a ka saga jogin. a dimina, k'i kan to :

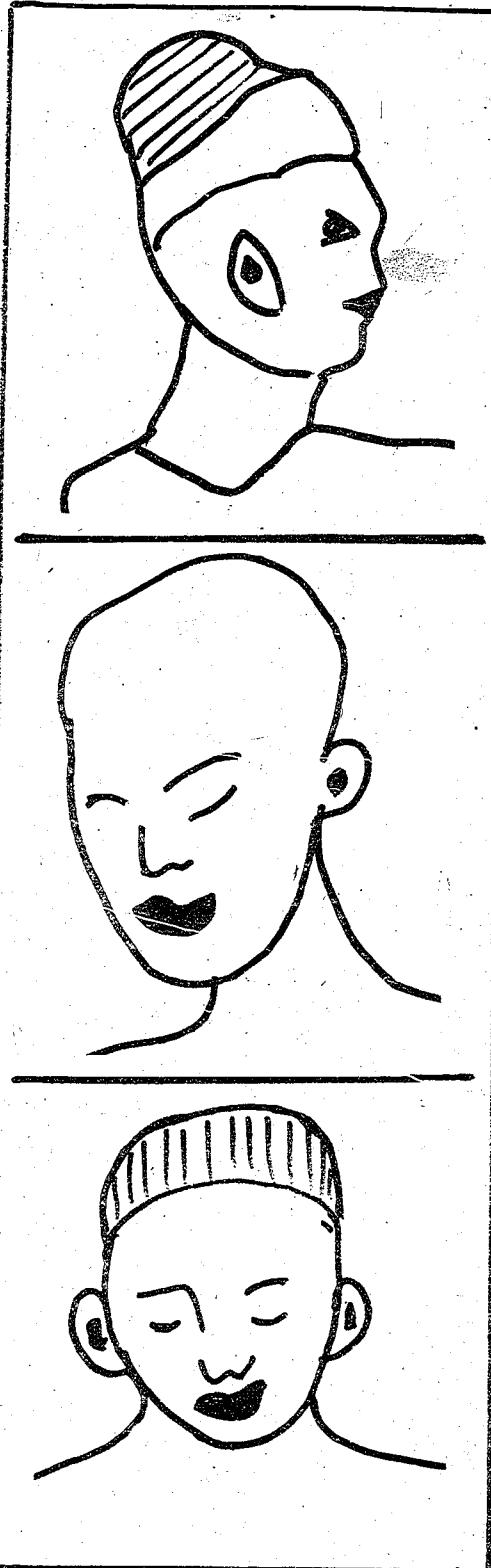
- e bè se k'a fò cogo di ko ne y'i ka saga jogin ? ne yèrè ma e ka baganw ye. n'i ye nkalon da n'na, ne na se n'ta kè cogo la. an ka taa dugutigi yòrò.

cè kèlen ka muso diminen ye, a kèra a kònò ko muso bannen don saga segelentò la, ko fo kènèbagatò dò. a fana dimina, k'i pèrèn, ko :

- n'tun ye nin saga in de layidu ta i ye. dò wèrè tun ko tè. ni o ma diya e ye, an ka taa dugutigi yòrò. an ka taa sariyatigèso la.

u taara sariyatigèso la nyògòn fè. k'u to sira fè, u bè k'u jaman ja- man, si tè si ta faamu.

u sera dugutigi ka yòrò la. o bè kiritigè kè jirisunba dòsuma na mò- gòw cè la. a ko nalen kuraw ma :

- a' y'a' ta nyèfò.

cè y'a daminè :

- ne tun bè ne ka sagaw nyini. ne ye nin muso in sòrò foro cikè la. ne y'a fò a ye ko n'a ye n'ka baganw taa yòrò jira n'na, n'bè saga kelen d'a ma, min bè segelen. n'ka sagaw dògolen tun bè yòrò min na, a y'i bolo sin o yòrò la. ne y'u sòrò yen. n'nana saga segelentò d'a ma. nka, a pèrènna, ka neniliw kè, ko n'ka saga kènèbagatò dò di a ma.

kèrè fè sigiw ko :

- dugutigi, a ka kan ka nyangi a ka nyèbaya kòsòn.

o kèlen, cè y'i makun. dugutigi. ko muso ma :

- a da b'i la.

muso ko :

- ne tun bè ka n'ka foro cikè, nin cè in nana n'nyininka n'ka foro dan yòrò la. ne ye n'bolo sin a yòrò la. a taara. o kò, a nana ni saga segelentò dò ye, ko ne de ye o jogin, k'a sòrò, ne tun ma hali a ka saga kelen ye ? ne bè se ka o dò jogin cogo di ?

kèrè fè sigiw ko :

- dugutigi, a ka kan ka nyangi a ka nkalon kòsòn.

dugutigi yèrè tulo gerennen don, i n'a fò, jiri kuru. a ma fosi mèn, a ma fosi faamu kuma ninw na. a hakilila ko cè in ni muso in furulen don nyògòn ma. a kèlen ka den si- rilen ye muso kò la, a y'a miiri ko kèlè kèlen bè den nò fè. a y'i nyè munun cè fan fè, k'a fò o ye ko :

- nin kuma maloya t'e la ? nin den in y'e ta ye. a bòlen b'i fè yèrè. muso in mana fèn o fèn nyini i la wari ni dumuni la, o d'a ma. i kana nin se fila tugun.

nin kiri in lamèn yòrò la, jama bée yèlèla. kiri nin tigèra ten. du- gutigi ni kèlènyògòn fila si ma si ta fòlen faamu. sekù tankara

kula

Janto yèrè la kòrò ko ka nyi

kènèya matarafa

bana minw ka jugu

kalan daminè don selen, dantigèli kera fasa. a fôra ko kalan min bê kè, o kè kun ye ka fasakaw dêmè kènèya matarafa siraw la, walasa bana ko ka nògòya u kâ dugu kònò. ko, o kama, gèlèya o gèlèya bê fasa dugudenw sègèn kènèya ta fanfèla la, ko u ka a bêe fô. bawo, olu yèrè de bê o gèlèyaw dòn, ka témèn dunanw kan.

fasakaw ye kuma ta, k'a jira dògòtòròw la, ko u ka dugu bana fôlò fôlò ye mara de ye. bawo, fasa dugu yèrè kònò, mara kuru bê mògò

caman na, dòw nyè tè ko la su fè, dòw yèrè nyè tè ko la fewu.

mara ko témènnèn kò, bana wèrèw fana fôra, i n'a fô, kaliya. dugu kònò musow fana ye kuma ta, k'a jira mògòw la, ko nyinè man kan ka kè musow ani denmisènw ka banaw kò.

kalan yèrè daminèna feburuye ka-lo tile fôlò. mògò ye nyògòn sòrò balikukalanso la. balikukalanden tun ye mògò 14 ye.

kalan daminèna ni min ye, o ye ka banaw dòn, k'u tògò sèbèn, ka banaw faranfasi k'u bò nyògòn na. bawo, bana dòw ka teli ka denmisènw minè, dòw ka teli ka mògòkòròbaw minè. o la, bana minw ka ca fasa dugu kònò, olu tògò sèbènna cogo min na, o filè nin ye :
- bana minw ka jugu mògòkòròbaw ma : mara, kaliya, damajalan, kòdimi, kuna, ani joliw.
- bana minw ka jugu denmisènw ma : kònò nyama, ntenbana, kêtèkètè, nyòninsan, tulodimi, ani serebana.

mara

o kô fè, kuma caman fôra mara de kan. fasaka bêe kônî bê mara taa-mashyènw dòn kosèbè. nka, mara bê mògò sòrò cogo min na, o de bê fasakaw kònònafili.

dògòtòrò y'a jira u la ko mara ye ntumu dòw nò ye. a ntumu bê kuruw de kònò, kuru minw bê maratòw la. o ntumu fana bê ntumu misèn caman wolo, minw bê jènsèn fari-kolo wolo kòrò. olu de bê kè sababu ye, maratòw b'u ñènyè tuma bêe. o ntumu misènw fana mana se mògò nyè ma, nyè bê tinyè, k'a daminè su rò fiyen na, k'a laban fiyen yèrè de ma.

kalanden kelen kelen sera ka o ntumu misèn dòw ye. dògòtòrò ye maratò wolo tigè, ka dâoni bô a la. o bilalen masin na, min bê fèn bonya mògò nyè na, mògòw sera k'u ye, k'a dòn ko tinyè don.

fèn nîn bê o ntumu lase mògò ma sa, o ye dimògònin de ye, min bê maratò cin, ka ntumu kisè ta a joli kònò, ka taa mògò kènè cin, ka

ntumu kisè lase o ma. o dimògònin bê sòrò ji woyotò de la, i n'a fô, kôji ni bajî la. o de y'a to, dugu minw sigilen bê ba ni kôw da la, maratò ka ca olu de kònò.

fasa dugu kònò, dòw b'a fô ko o dimògònin ye mèrènè ye. dòw ko

musomusolen de don.

mara kuru bê fara dògòtòròw fè cogo min na, o fana jirala kalan-denew la. furaji de bê kè kuru yòrò la, walasa o kuru farali kana digi mògò la. bêe sera ka kuru bôlen la-jè, k'a kôlòsi.

kalan kéra fasa

fèn o fèn fôra mara kan, o bée sèbènna kalandenw kun. o la sa, sèbèn bë kelen kelen bolo, min bë yòrò saba jira :

- mara bë dòn cogo di ?
  - mara bë sòrò cogo di ?
  - mara bë kèle cogo di ?
- o kò fè, kalandenw ye baara dò kè, ka fasa dugu kònò maratò bée jateminè, ani u kelen kelen ka bana sera yòrò min ma. o jateminè bée sèbènna. n'i ye o sèbèn lajè, i bë se k'a fô ko fasa dugu ye du 34 ye. mògò 299 de bë fasa. o mògò 299 la, mara kuru bë mògò 73 la. mògò 8 nyè tè kò la su fè. mògò 8 nyè tè ko la yèrè fewu. n'i ye denmisènw bò o jateminè la, i bë se k'a fô ko fasa dugu kònò mògòkòròba fila o fila, kelen ye maratò ye.
- o baara in b'a jira ko balikuka-

landen kalannen bë se ka dògòtòròw dèmè kosèbè bana kèleli la. bawo, o baara nyògòn mana se ka kè mali dugu o dugu la, maratòw bë se ka

jateminè, k'a jate jònjàn dòn. n'o jate dònna, dògòtòròw fana bë se k'u yèrè labèn ka bana in kèle, fo k'a silatunun.

kaliya

kaliya ye bana min ye, o fana jি-
rala balikukalandenw la. badennin
dò fagara. a bosotò, dògòtòrò y'a
sogo yòrò dò fara. o yòrò nugu bòra
kènè kan.. o ye kaliya taamashyèn

ye.
dògòtòrò y'a jira mògòw la ko ni
nugu bòlen in dèsèra ka don, o de
bè kaliya juguya, fo ka se ka kè
mògò sata ye. o gèlèya mana mògò

min sòrò, o tigi ka kan ka lase joo-
na dògòtòròso la, walasa fèerè dò
ka kè ka o kisi kasara ma.

(a tò bë bò kibaru nata kònò)

ka bò kulani suròfiyen sababu

an ye sòsòli dò kè, a kuma filè
nin ye :

su fè, i nyè tè foyi ye. nka, tile
mana bò ka ban, i nyè bë fènw ye.
an ko a ma ko su rò fiyen.

an ye nyògòn sòsò, fo an tun bë
nyini ka nyògòn bugò. dò ko bana
don. dò ko bana tè, ko sògodunba-
liya don. aw ka an fara ka bò nyò-
gòn na.

sitafa balo ani bakari bari

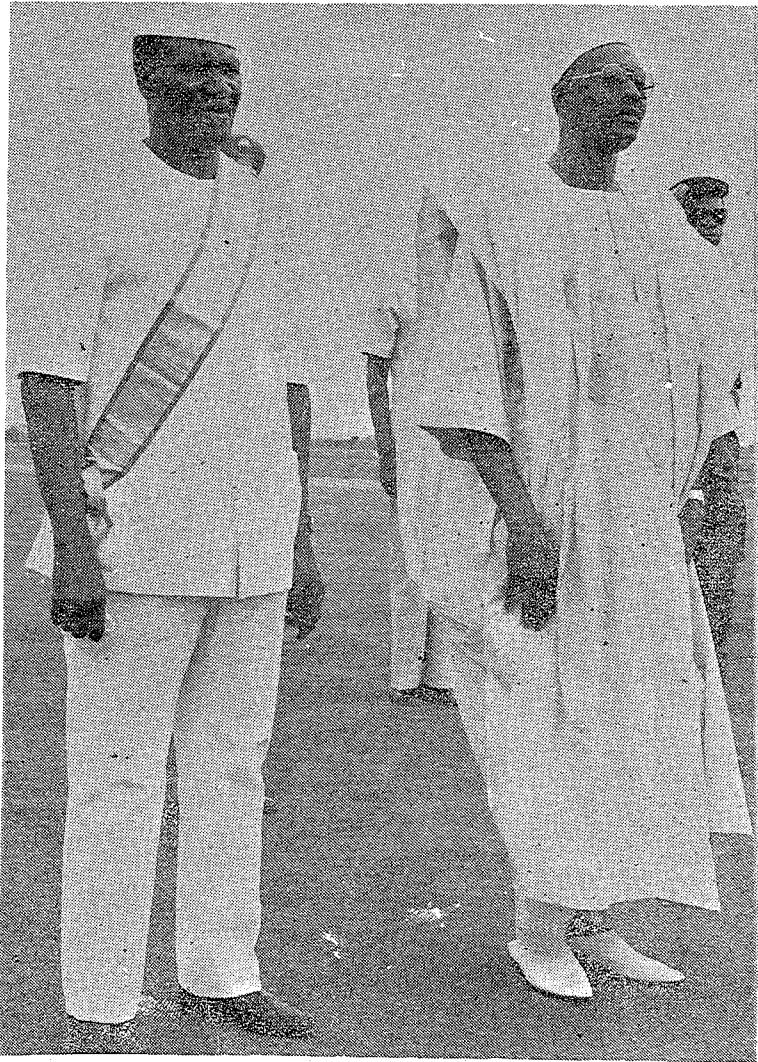
jaabi :

an teriw kulanikaw, ni aw ye ki-
baru nimòrò in nyè 6 ni 7 kalan, aw
bè su rò fiyen kun dò dòn, n'o ye
mara ye. nka, o kòrò tè ko su rò
fiyen bëe ye kelen ye. su rò fiyen
dòw bë se ka bò nyè goya de la. o
nyè goya fana bë se ka sòrò fèn dò
dunbaliya la, hali ni sogo tè. dòw

b'a fò yèrè ko nakò sènèfèn o fèn,
n'a bilennen don, n'a bë dun, i'n'a
fò, karòti, tamati, ani foronto, olu
bè mògò nyè diya su dibi la.

hali dògòtòrò kalannenbaw b'a fò
ko mògò farikolo tè dòn ka ban. o
tuma; sòsòli ni sègèsègèli bë se ka
kè dònniya nyini sira ye. nka, nyò-
gònbugò tè se ka kè dònniya nyini
sira ye abada.

peresidan Seku Ture ka taama mali kònò

k'a ta awirili kalo tile 23 la, k'a bila a tile 26 la, san 1978 kònò peresidan amèdu sekú ture ani laginè maaba caman ye sigi nyögönnya; ñeri ya; balimaya ani kelelnya taama dò kè mali kònò.

taama in sen fè, laginèkaw ani peresidan musa tarawele ani mali maabá caman wèrèw ye jamala kumaba kè bamakò sanni u ka taa segu ani tumutu maraw kònò.

bamakò, tumutu' ani segu; peresidan sekú ture ye malidenw n'u hakili jira nyögón na sira caman kan, i n'a fò : afiriki ka kelelnya n'a ka ñèn mali ka pariti kura, n'o ye "u.d.p.m." ye, o minè cogo nyuman; peresidan musa tarawele körötali cogo nyuman; afiriki ani mali juguw kèle cogo nyuman; bèn ani hèrè sinsin cogo nyuman dinyè kònò.

peresidan sekú ture ani a nòkan mögòw ka tile 3 taama, mali kònò, o kuncèra ni nyögón famuya sèbèn ye, min jènsenna, nyögón fè, bamakò ani konakiri, don kelen ani waati kelen na.